

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حقوق جزائی عمومی

(ارکان بند و بزهکاری در حقوق کیفری ایران)

منطبق با قانون راهش مجازت جلس تعزیری مصوب ۱۳۹۹

علم رسانی تاریخ نهضت اسلام

(قاضی - کارشناس رشد حق جزا و جرم شناسی)

سرشناسه	جان نثار کهن شهری، علی، ۱۳۹۱
عنوان و نام پدیدآور	حقوق جزای عمومی (ارکان بزه و بزهکاری در حقوق کیفری ایران)
مشخصات نشر	تهران، کتاب آوا، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری	۲۰۵ ص
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۵۹۲-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضع	بزهکاران و مجرمین - ایران - Iran
موضوع	Criminals -- Iran
شناسه افروز	حقوق جزا - ایران - Iran
ردیه بندی کد	۱۵۳۵HV
ردیه بندی دیوبی	۱۵۳۳۰۹۵۵۳۶۴
شماره کتابشناسی ملی	۷۳۶۲۳۲۹

حقوق جزای عمومی
ارکان بزه و بزهکاری در حقوق کیفری ایران

انقلاب عتب اوا

مؤلف:	علی جان نثار کهن شهری
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۹
شمارگان:	۲۰۰ نسخه
قیمت:	۴۰,۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۵۹۲-۳

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن بست حقیقت، پلاک ۴ (جهه ۱)، واحد ۴
شماره های تماس: ۰۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۰۶۶۹۷۴۱۲۰ | ۰۶۶۹۷۴۹۹۳ | ۰۶۶۴۰۷۹۹۳ | دورنگار: ۱۵۸۶۱

www.avabook.com avabook-kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام شهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه) جنب فرماداری
تلفن: ۰۵۶۳۵۴۶۵۱

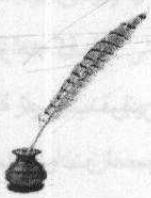
هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بازگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سخن دی، افسست، رسوسکراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنمای، جزو، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

فهرست مطالب

۱۳	فصل اول : کلیات شناخت بزه و مراحل تحقق آن
۳۱	فصل دوم : شناخت بزهکار و طرق مداخله وی در ارتکاب بزه
۳۲	مبحث اول : سخاصل حقیقی
۳۳	مبحث دوم: طرق داخله بزهکار در ارتکاب جرم
۳۴	گفتار اول: مباشرت ارتکاب جرم
۳۷	گفتار دوم: تسبیب در ارتکاب جرم
۵۰	گفتار سوم: مشارکت در ارتکاب جرم
۷۲	گفتار چهارم: معاونت در ارتکاب جرم
۱۰۷	گفتار پنجم: شروع به ارتکاب جرم
۱۲۰	گفتار ششم: شرط در ارتکاب جرم
۱۲۱	مبحث سوم: اشخاص حقوقی
۱۲۱	گفتار اول: شرایط ثبوت مجرمیت و اعمال مجازات نسبت اشخاص حقوقی
۱۲۶	گفتار دوم: مجازات شخص حقوقی و شرایط جبران ضرر و زیان اشخاص جرم
۱۳۳	فصل سوم: مسئولیت کیفری بزهکار و انواع آن
۱۳۴	مبحث اول) انواع مسئولیت کیفری
۱۳۴	گفتار اول: مسئولیت کیفری بی واسطه (مستقیم)
۱۳۵	گفتار دوم: مسئولیت کیفری با واسطه (مسئله) (مسئولیت کیفری ناشی از فعل غیر)
۱۳۷	مبحث دوم) شرایط و موانع اهلیت جزایی بزهکار
۱۳۷	گفتار اول: شرایط اهلیت جزایی
۱۴۱	گفتار دوم: موانع اهلیت جزایی
۱۴۱	بند اول: علل موجهه جرم
۱۴۲	(الف) حکم یا اجازه قانونی

۱۴۵	ب) امر آمر قانونی
۱۴۷	پ) ارتکاب رفتار برای اجرای قانون اهم
۱۴۹	ت) دفاع مشروع
۱۶۲	ث) حالت اضطرار
۱۷۰	ج) رضایت بزه دیده
۱۷۲	بند دوم: علل رافع مسئولیت کیفری
۱۷۴	الف) صغیر(کودکی)
۱۷۷	ج) جنون
۱۸۱	پ) سنتی و بی ارادگی
۱۸۵	پ) خواب و بیهوشی
۱۸۷	ت) اشتہ (جهله)
۱۹۳	ث) اکراه
۱۹۷	ج) اجبار
۲۰۳	فهرست منابع و مأخذ
۲۰۳	الف) کتابها
۲۰۵	ب) تقریرات

پیشگفتار

"به صد امید نهادیم در این بادیه پای ای دلیل دل گمگشته فرو مگذارم"

«عبدالحسین جلالیان»

توسعة قضایی و تنظیم رواز ابتدایی در هر جامعه ای عجین با تدوین و تصویب قوانین موضوعه سنجیده، منطقی و منطبق با ساختارهای بهداشتی اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی آن جامعه می‌باشد. بی‌شک فاصله‌گیری از دوران تزویج ادگستری خصوصی که تکرین و خلق هرج و مرج در محیط اجتماعی و در نهایت نابودی و تزاول انسان آن اجتماع را در پی داشت نیازمند اعتناء جدی بر تقارن قوانین مدونه با نیازهای بدیع آن جامعه را می‌طلبد، تا در نهایت هدف والای آن جامعه که همانا کاهش پدیده بزه و بزهکاری است حاصل شود. بی‌تردید نقش پراهمیت و پررنگ قوه قضاییه در یاری آن جامعه جمله به آرمان والای مقابله با جرم و انحرافات اجتماعی و نیز کاهش هنجارشکنی قابل انکار نیست. حالت حسب رسالتی که قانون اساسی بر دوش آن قوه به عنوان یک قوه مستقل نهاده، به عنوان تنها ایجاد رسمی دادخواهی و احراق حق مظلومان و مبارزه با قانون‌ستیزان و اجرای عدالت به مراتب پررنگ‌تر از نقش سایر قوانین است؛ هرچند لزوم همکاری و نقش سایر قوا و نهادهای مردمی و اجتماعی نیز در گسترش فرهنگ مقابله با تزویج بزه و ناهنجاری در جامعه نبایستی نادیده گرفته شود لکن ضرورت برخورد و مقابله با بزهکاری با اتکاء بر نظریه لزوم حتمیت و قطعیت در اعمال مجازات‌ها (ولو مجازات‌های اجتماعی) که از راهبردهای مؤثر در پیشگیری کفری از جرم می‌باشد بر دوش قوه قضاییه می‌باشد.

که با تأمین استقلال و انضباط و نیز تعویت روحیه قانون‌گرایی و عدالتخواهی در قصاص، این هدف مهم حاصل خواهد گشت.

اساس و شالوده تصویب قوانین مدنی را می‌توان در تأمین و فراهم نمودن آزادی‌های مشروع، اساسی و بنیادین انسان و تضمین نیازها و ضرورتهای قانونی مبنی بر این نوع از آزادی‌ها از یک سو و از سوی دیگر تدوین و پیش‌بینی ضمانت اجراء‌های متناسب و معقول، در قبال نقض تعهدات و هنجاری‌های اجتماعی که بر حسب عرفیات و آداب و رسوم و مذهب هر کشوری متفاوت است خلاصه نمود که رشتة حقوق نیز در این زمینه به عنوان مجموعه مقررات و قوانین تأمین کننده نظم اجتماعی که شکل یافته از توقعات اساسی و بنیادین زندگی اجتماعی هر جامعه که برگرفته از مقتضیات ناشی از سنت‌ها و آداب و رسوم آن اجتماع است نقش مهم خود را در تنظیم روابط اجتماعی اعضا از آن - مه منطبق بر هنجارهای تعریف شده ایفاه می‌نماید.

خاصیت الزام‌آوری حق نیز ویژگی‌ها و خصوصیات لاینک قاعدة حقوقی دانسته شده است به طوریکه اگر هر هنجار و ارزش اجتماعی معارض با ضمانت اجرای متناسب و معارف بر حسب شدت و حدت ناشی از قبیح اجتمعی نباشد را باید از سیطره قواعد و مقررات حقوقی خارج دانست و نهایتاً آن را داخل در قانون اسلام یا اخلاقی صرف عاری از ضمانت اجرای قانونی دانست. بنابراین قواعد حقوقی همیشه همراه با ضمانت اجرای متناسب خواهند بود که در راستای واکنش جامعه و دستگاه عدالت کیفری به ناهنجاری و بزمکاری‌ها، از سوی مقنن به تصویب و اطلاع افراد آن جامعه رسیده است.

کم و بیش نظم و امنیت جامعه با ارتکاب جرم بر حسب شدت و سفت آن جرم ارتکابی، متزلزل و متلاطم می‌شود که ناچاراً ضرورت واکنش آن جامعه در برخورد مناسب با پدر این جرم در فالب تدوین مجازات‌ها و یا اقدامات تأمینی و تربیتی جهت اعاده نظم و اعمال حاکمیت سازمینی و حفظ اقتدار نسبی از دست رفتۀ خویش را می‌طلبد که توجه به اصول و قواعد حاکم بر حقوق کیفری در راستای پیش‌بینی و تدوین طرق تعامل حکومت با مجرمین به عنوان ابزاری مهم جهت برقراری نظم و امنیت از دست رفتۀ آن جامعه بیش از پیش احساس می‌شود. با بیان این مقدمه می‌توان حقوق جزا را حقوق تضمین کننده و احیاء کننده نظم و آسایش اجتماعی خطاب نمود که نسبت به کنش‌ها و ناهنجاری‌های ضداجتماعی، واکنش متناسب نشان می‌دهد.